

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	9
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	9
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 แนวคิดทฤษฎีและวิวัฒนาการในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา.....	11
2.1 แนวคิดทฤษฎี.....	11
2.1.1 แนวความคิดของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญากับการรับรองสิทธิ ตามธรรมชาติของปัจเจกชน.....	13
2.1.1.1 ทฤษฎีสติธิธรรมชาติ.....	13
2.1.1.2 ทฤษฎีการให้รางวัลตอบแทนผู้สร้างสรรค์.....	15
2.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาในการใช้เป็นเครื่องมือ พัฒนาเศรษฐกิจ.....	17
2.1.2.1 ทฤษฎีการเป็นเครื่องจูงใจ.....	17
2.1.2.2 ทฤษฎีการเปิดเผยข้อมูลความรู้ต่อสังคม.....	20
2.1.2.3 ทฤษฎีการป้องกันการแข่งขันทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมและการ คุ้มครองผู้บริโภค.....	22

บทที่

3	การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ.....	27
3.1	การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO).....	27
3.1.1	อนุสัญญากรุงเบอร์น ค.ศ.1886 (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works 1886).....	28
3.1.1.1	ความเป็นมาของอนุสัญญากรุงเบอร์น ค.ศ. 1886.....	29
3.1.1.2	หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment Principle) และหลักการคุ้มครองที่เป็นอิสระ (Independence of Protection Principle).....	30
3.1.1.3	หลักการคุ้มครองอัตโนมัติ (Automatic Protection Principle).....	30
3.1.1.4	มาตรฐานขั้นต่ำในการให้ความคุ้มครอง (Minimum Protection)..	31
3.1.2	อนุสัญญากรุงปารีสเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม ค.ศ. 1883 (Paris Convention for the Protection of Industrial Property 1883).....	32
3.1.2.1	หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment Principle)	33
3.1.2.2	หลักการให้สิทธิที่จะขอรับความคุ้มครองก่อน (Right of Priority Principle).....	33
3.1.2.3	หลักความเป็นอิสระของสิทธิ (Independence of Patents Principle).....	33
3.1.2.4	หลักการบังคับให้มีการนำสิทธิบัตรไปใช้งานภายในประเทศ (Local Working of Patents Principle).....	34
3.1.3	อนุสัญญากรุงโรมว่าด้วยการคุ้มครองสิทธินักแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง และองค์การแพร่เสียงแพร่ภาพ ปี ค.ศ. 1916 (Rome Convention for the Protection of Performer, Producers of Phonograms and Broadcasting Organization 1916).....	35
3.1.3.1	หลักการพื้นฐานของการคุ้มครองสิทธิภายใต้อนุสัญญากรุงโรม ปี ค.ศ. 1916.....	35
3.2	การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO).....	36
3.2.1	ความตกลงทริปส์ (Agreement on Trade Related Aspects Intellectual Property Rights: TRIPs).....	37
3.3	องค์การสหประชาชาติ (United Nations).....	40

บทที่

3.3.1 องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO).....	44
3.3.2 อนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล ค.ศ. 1952 (Universal Copyright Convention 1952).....	44
3.3.2.1 หลักการของการคุ้มครองภายใต้อนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล ค.ศ. 1952.....	46
3.3.3 อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity 1993: CBD).....	46
3.3.3.1 หลักการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม.....	48
3.3.3.2 หลักการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์.....	49
3.4 วิวัฒนาการในการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับสากล.....	50
3.4.1 กฎหมายแม่แบบว่าด้วยลิขสิทธิ์สำหรับประเทศกำลังพัฒนา ค.ศ. 1976 (Tunis Model Law on Copyright for Developing Countries 1976).....	52
3.4.2 ความคืบหน้าในการจัดทำร่างสนธิสัญญาคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น....	56
3.4.2.1 ความหมายของคำว่า “ภูมิปัญญาท้องถิ่น”ภายใต้ร่างบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	57
3.4.2.2 ลักษณะหรือองค์ประกอบของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะได้รับการคุ้มครอง.....	58
3.4.2.3 รูปแบบของการคุ้มครอง.....	59
3.4.2.4 ผู้ที่จะได้รับการคุ้มครองและสามารถเป็นเจ้าของ.....	59
3.4.2.5 มาตรการในการคุ้มครอง.....	60
3.4.2.6 ระยะเวลาการคุ้มครอง.....	61
3.4.2.7 ข้อยกเว้นและข้อจำกัดในการคุ้มครอง.....	61
4 การคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้กฎหมายของประเทศไทย.....	63
4.1 ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญา.....	63
4.1.1 วัตถุประสงค์ในการจัดทำพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	64
4.1.2 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	65
4.1.3 มาตรการในการคุ้มครอง.....	67

บทที่

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยกับร่างบทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก.....	68
4.3 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาต่างๆ.....	70
4.3.1 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537.....	70
4.3.1.1 การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์.....	73
4.3.2 พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522.....	74
4.3.2.1 การได้มาซึ่งสิทธิบัตร.....	76
4.4 กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	79
4.4.1 พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546.....	79
4.4.1.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	80
4.4.1.2 ขอบเขตของการคุ้มครอง.....	81
4.4.1.3 บทกำหนดโทษ.....	81
4.4.1.4 สภาพปัญหา.....	82
4.4.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542.....	82
4.4.2.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	82
4.4.2.2 ขอบเขตของการคุ้มครอง.....	86
4.4.2.2.1 ดำรับยาแผนไทยทั่วไป หรือตำราการแพทย์แผนไทยทั่วไป.....	86
4.4.2.2.2 ดำรับยาแผนไทยส่วนบุคคล หรือตำราการแพทย์แผนไทยส่วนบุคคล.....	86
4.4.2.2.3 สมุนไพร.....	87
4.4.2.3 วิธีการคุ้มครองสมุนไพรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 โดยการประกาศเป็น สมุนไพรควบคุม.....	88
4.4.2.4 วิธีการคุ้มครองสมุนไพรตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 โดยการประกาศเป็น เขตพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร.....	88

บทที่

4.4.2.5 บทกำหนดโทษ.....	89
4.4.2.6 สภาพปัญหา.....	89
4.4.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542.....	90
4.4.3.1 วัตถุประสงค์ของกฎหมาย.....	90
4.4.3.2 ขอบเขตการคุ้มครอง.....	90
4.4.3.3 การคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่.....	91
4.4.3.4 การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น.....	92
4.4.3.5 การคุ้มครองพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า.....	93
4.4.3.6 บทกำหนดโทษ.....	93
4.4.3.7 สภาพปัญหา.....	95
4.5 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	96
4.5.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540	98
4.5.1.1 สิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540.....	98
4.5.1.2 สิทธิในการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540.....	99
4.5.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550.....	99
4.5.2.1 สิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550.....	100
4.5.2.2 สิทธิในการคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550.....	101
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	103
5.1 บทสรุป.....	103
5.1.1 การคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้กฎหมายของไทย.....	103
5.1.2 การคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศ.....	106
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	107
5.2.1 ความหมายของคำว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Traditional Knowledge).....	109
5.2.2 ระยะเวลาในการให้ความคุ้มครอง.....	110
5.2.3 ผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญา.....	111

บทที่

5.2.4 ผลประโยชน์ตอบแทน.....	111
5.2.5 บทกำหนดโทษ.....	112
5.2.6 นโยบายรัฐบาล.....	112
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	120
ประวัติผู้วิจัย.....	198